Vlaams Parlement

SCHRIFTELIJKE VRAAG

nr. 88
van **KATRIEN SCHRYVERS**
datum: 8 november 2019

---

aan **WOUTER BEKE**
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

Ouderverstoting na echtscheiding - Registratie en begeleiding

Oudervervreemding en ouderverstoting ontstaat als een kind afstand neemt van een van de ouders of die zelfs helemaal verstoot. Niet altijd, maar vaak speelt de ouder met wie het kind een sterke band heeft door middel van manipulatie een rol in die verstoting. Niet zelden speelt dat proces zich af in het kader van een (v)echtscheiding. Er wordt geschat dat het om zo'n 50.000 gevallen in ons land gaat. In antwoord op mijn vraag om uitleg van 27 juni 2017 zei de toenmalige minister hierover dat hij zou nagaan in hoeverre het mogelijk zou zijn om werk te maken van registratie. In antwoord op een schriftelijke vraag van Lionel Bajart (nr. 349 van 18 februari 2016) gaf de minister wel cijfers over de behandeling van de problematiek binnen de centra voor geestelijke gezondheidszorg (cgg).

De gevolgen van ouderverstoting kunnen desastreus zijn voor zowel de verstoten ouder als het verstotende kind. Ouderverstoting wordt door experts bestempeld als kindermishandeling omdat de band tussen het kind en een ouder volledig kapot wordt gemaakt. De kinderen krijgen als volwassenen vaak ernstige psychische problemen. Ze lijden aan verlies van identiteit, grote onzekerheid en onevenwichtigheid en ze hebben moeite met het inschatten van de sociale werkelijkheid. Ook de verstoten ouder lijdt fysiek en psychisch.

Therapeutisch aanbod voor psychisch lijden vindt men in Vlaanderen bij de cgg's en de centra algemeen welzijnswerk (CAW's). In antwoord op mijn vraag om uitleg van 27 juni 2017 gaf de toenmalige minister toelichting bij de manier waarop wordt omgegaan met deze problematiek.

Toen zei hij onder meer ook dat met het oog op het aanpakken van scheidingsproblemen een projectsubsidie aan de CAW's werd toegekend in 2017: "Aan de CAW's werd onder meer gevraagd versterkt in te zetten op bemiddelings- en begeleidingstrajecten met gezinnen met kinderen in een problematische scheidingssituatie, en een intersectorale visie en traject uit te werken met betrekking tot de aanpak van problematische scheidingssituaties waarin kinderen zijn betrokken. Dit traject wordt ondersteund door het Steunpunt Algemeen Welzijnswerk. De bedoeling is op basis van zowel wetenschappelijke inzichten als praktijkervaring in te zetten op een continuüm van mogelijke interventies in het kader van de problematiek van echtscheiding en de gevolgen voor kinderen. Dit continuüm start met het inzetten op preventie/vroegdetectie tot en met intensieve hulpverleningsprogramma's. Het is duidelijk dat hier een intersectorale visie nodig is waarbij zowel het algemeen welzijnswerk, de Huizen van het

Kind, de jeugdhulp, de geestelijke gezondheidszorg en de justitiehuizen betrokken moeten worden, evenals het onderwijs."

In de beleidsbrief Welzijn, Volksgezondheid en Gezin 2018-2019 lazen we dat die projectsubsidie recurrent zou worden gemaakt en uitgebreid.

1. In hoeverre worden situaties waar sprake is van ouderverstoting beter geregistreerd?
2. Hoeveel gevallen van oudervervreemding/ouderverstoting werden begeleid door centra voor geestelijke gezondheidszorg in 2015, 2016, 2017 en 2018? Welke evolutie is merkbaar? Welke conclusies trekt de minister daaruit?
3. Hoeveel gevallen van oudervervreemding/ouderverstoting werden begeleid door centra algemeen welzijnswerk in 2015, 2016, 2017 en 2018? Welke evolutie is merkbaar? Welke conclusies trekt de minister daaruit?
4. Hoeveel bemiddelings- en begeleidingstrajecten met gezinnen met kinderen in een problematische scheidingssituatie werden opgestart binnen de CAW's sinds het toekennen van de eerste projectsubsidies hiervoor in 2017? Graag een opdeling per jaar.

WOUTER BEKE
VLAAMS MINISTER VAN WELZIJN, VOLKSGEZONDHEID, GEZIN EN ARMOEDEBESTRIJDING

ANTWOORD
op vraag nr. 88 van 8 november 2019
van **KATRIEN SCHRYVERS**

---

1. Het ministerieel besluit van 9 mei 2019 tot wijziging van artikel 1 en 2 van het ministerieel besluit van 11 december 2013 houdende de bepaling van resultaatgerichte indicatoren en de concretisering van de zorgaspecten voor de centra voor algemeen welzijnswerk en de centra voor teleonthaal bepaalt welke cliëntkenmerken en thematieken geregistreerd worden door de Centra voor Algemeen Welzijnswerk (CAW). De thematiek 'ouderverstoting' wordt niet geregistreerd. De registratie geeft ons wel een zicht op de begeleidingen inzake scheidings- en ouderschapsproblemen en problematisch contact tussen ouder-kind.

2. In het Elektronisch Patiëntendossier (EPD) van de CGG is "oudervervreemding" of "ouderverstoting" geen term die geregistreerd wordt. Wel zijn er cijfers over de aanmeldingsredenen die in lijn hiervan liggen. Ik geef hieronder cijfers voor de jaren 2015, 2016, 2017 en 2018. De cijfers zijn opgesplitst naargelang de leeftijd van de cliënt, omdat er zowel kinderen en jongeren, als ouders, als andere volwassen slachtoffers met deze problemen behandeld worden in CGG.

   Het aantal zorgperiodes waarbij interactieproblemen de aanmeldingsreden was blijft gelijk over de periode 2015-2018.
   Het aantal zorgperiodes waarbij slachtofferschap of verwerkingsproblemen de aanmeldingsreden was daalt in de periode 2015-2018.
   Ik kan u geen verklaring geven voor deze cijfers.

aanmeldingsreden		alle ZP				leeftijd														
						0-17 jaar				18-59 jaar				60 jaar+				geboortejaar niet ingevuld of leeftijd onbekend		
		2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2017	2018	2015	2016	2018
INTERACTIEPROBLEMEN	*ouder-kind emotioneel/hechting	1484	1560	1622	1647	918	967	1030	1044	477	506	492	512	89	87	100	91	0	0	0
	*relatiemoeilijkheden in nieuw samengesteld gezin	204	174	172	109	95	86	88	59	104	85	83	48	5	3	1	2	0	0	0
	*relatiemoeilijkheden in andere familiale relatie	227	187	191	165	45	40	48	47	126	104	95	71	56	42	48	47	0	1	0
	subtotaal	1915	1921	1985	1921	1058	1093	1166	1150	707	695	670	631	150	132	149	140	0	1	0
SLACHTOFFERSCHAP	*emotionele mishandeling	79	57	71	62	29	18	21	18	44	33	42	40	5	6	8	4	1	0	0
	*emotionele verwaarlozing	64	68	61	58	39	31	28	24	24	37	32	33	1	0	1	1	0	0	0
	subtotaal	143	125	132	120	68	49	49	42	68	70	74	73	6	6	9	5	1	0	0
VERWERKINGSPROBLEMEN	*echtscheiding	469	542	448	417	126	142	129	100	312	362	284	280	30	38	35	36	1	0	1
	*verwerking echtscheiding ouders	562	536	465	450	512	493	423	407	50	43	42	43	0	0	0	0	0	0	0
	subtotaal	1031	1078	913	867	638	635	552	507	362	405	326	323	30	38	35	36	1	0	1

3. Ouderverstoting/oudervervreemding is geen thema dat geregistreerd wordt binnen de Centra voor Algemeen Welzijnswerk. Er kunnen dan ook geen cijfers of conclusies hieromtrent gegeven worden. De term 'ouderverstoting' is een gecontesteerd begrip. Er is enorm veel discussie over de precieze invulling van het begrip, de eventuele oorzaken en de manier waarop tussengekomen moet worden door deskundigen. Wat wel vast staat, is dat het in sommige gezinnen na scheiding serieus fout loopt, waardoor gezinsrelaties in die mate verstoord raken dat er sprake is van afwijzing tussen ouders en kinderen en contactverlies.

4. Vanaf 1 januari 2018 werken de Centra voor Algemeen Welzijnswerk met een nieuw registratiesysteem in het elektronisch cliëntdossier van de CAW, zijnde Regas. Alle dossiers werden overgezet naar het nieuwe registratiesysteem waardoor elk lopend traject een startdatum krijgt in 2018. Hierdoor is het niet mogelijk een correct cijfer te geven over de opgestarte trajecten na toekenning van de projectmiddelen. We weten wel dat de CAW's in 2018 1.951 cliënten begeleid hebben in het kader van een problematisch ouder-kind contact.